

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Версия № 1, одобрена от КН на Програма ТП на 20.09.2023 г.

КРИТЕРИИ ЗА ПОДБОР НА ОПЕРАЦИИ ПО ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ“ 2014-2020

I ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ		
1.	НАИМЕНОВАНИЕ НА ПРОЦЕДУРАТА	Подкрепа на особено засегнати от увеличението на цените на енергията МСП чрез мярка, прилагана от Фонд „Сигурност на електроенергийната система“ (SAFE)“.
2.	ПРИОРИТЕТНА/И ОС/И № И НАИМЕНОВАНИЕ	Приоритетна ос 7 „Подкрепа за МСП чрез инструмента SAFE“
3.	ИНВЕСТИЦИОНЕН ПРИОРИТЕТ № И НАИМЕНОВАНИЕ	3d Предоставяне на подкрепа за капацитета на МСП за растеж в рамките на регионалния, националния и международния пазари и за участие в процеса на иновации
4.	СПЕЦИФИЧНА/И ЦЕЛ/И № И НАИМЕНОВАНИЕ	ПО7, Специфична цел 1: Подкрепа за МСП, които са особено засегнати от увеличения на цените на енергията
5.	РАЗГРАНИЧЕНИЕ И ДОПЪЛНЯЕМОСТ	<p>Допустимите разходи за компенсации, извършени от Фонд „Сигурност на електроенергийната система“ ще могат бъдат възстановявани по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“, Оперативна програма „Транспорт и транспортна инфраструктура, Оперативна програма „Региони в растеж“, Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“, Оперативна програма „Добро управление“ и Оперативна програма „Околна среда“.</p> <p>С оглед спазване на принципите за допълняемост и недопускане на двойно финансиране с другите програми на национално ниво, в рамките на които са предвидени аналогични мерки за възстановяване на средства във връзка с извършени компенсации към МСП, които са особено засегнати от увеличения на цените на енергията, се предвижда демаркацията да се осигури на база конкретни предприятия. За тази цел ще бъде извършено разпределение на допустимите крайни получатели на компенсации (МСП) между съответните програми. УО ще извършва проверка за потвърждаване на обстоятелството, че не се предоставя подкрепа за едно и също МСП и за един и същи период от време по друга от посочените програми. УО ще извършва проверка за коректното прилагане на този принцип.</p>

		С цел гарантиране на своевременното и ефективно изпълнение на операциите за прилагане на Инструмента SAFE и минимизиране на административната тежест, както и с оглед осигуряване на демаркация и допълняемост между мерките по отделните програми и недопускане на двойно финансиране между тях, дейности, свързани с подготовка и управление на операциите и с осигуряване на информация и комуникация на тази подкрепа, ще бъдат допустими единствено по ОПОС и няма да се финансират по ОПДУ.
6.	СРОК ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОЕКТИТЕ	01 февруари 2022 - 31 декември 2023 г.
7.	ТЕРИТОРИАЛЕН ОБХВАТ	Територията на Република България.
8.	ВИД НА ПРОЦЕДУРАТА	Процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Глава трета, Раздел III „Директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ“ на Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове (посл. изм. и доп., ДВ, бр. 39 от 27.05.2022 г.) ¹
9.	БЮДЖЕТ ДО (В ЛЕВА)	6 779 151 лв. ²
10.	ЦЕЛЕВИ ГРУПИ	Целева група на подкрепата са небитови крайни клиенти на електрическа енергия (МСП), особено засегнати от увеличението на цените на електрическата енергия.
11.	ДРУГО (ДОБАВЯ СЕ ПРИ НЕОБХОДИМОСТ)	Съгласно чл. 2, параграф 5 на Регламент (ЕС) 2023/435 чрез дерогация от член 65, параграф 9 на Регламент (ЕС) № 1303/2013, разходите за операции, подкрепящи финансирането на оборотен капитал под формата на безвъзмездни средства в МСП, които са особено засегнати от увеличения на цените на енергията, за операции, предоставящи подкрепа за уязвими домакинства, за да им се помогне да покрият разходите си за потребление на енергия, и за схеми на работа на непълно работно време и еквивалентни схеми, са допустими от 1 февруари 2022 г. Член 65, параграф 6 не се прилага за такива операции и схеми.
II СПЕЦИФИЧНИ КРИТЕРИИ ЗА ПОДБОР		
1	ЦЕЛИ НА ОПЕРАЦИЯТА	Осигуряване на оперативен капитал за смекчаване на последиците върху българските МСП, особено засегнати от увеличения на цените на енергията, причинено от военната агресия на Русия срещу Украйна.

¹ Съгласно § 70 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове (Обн., ДВ, бр. 51 от 2022 г., в сила от 1.07.2022 г.) (ЗИД НА ЗУСЕСИФ) до приключването на програмите за програмен период 2014 – 2020 г., съфинансирани от Европейските структурни и инвестиционни фондове (ЕСИФ), разпоредбите на [Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове](#), отменени или изменени с посочения ЗИД на ЗУСЕСИФ, запазват своето действие по отношение на управлението на средствата от ЕСИФ, както и по отношение на изпълнението и контрола на тези програми.

² До размера на одобрения от службите на Европейската комисия бюджет на приоритетна ос 7

2	ДОПУСТИМИ КАНДИДАТИ	Фонд „Сигурност на електроенергийната система“ С Решение № 453 от 27 юни 2023 година за одобряване на средства за възстановяване на разходи чрез прилагане на извънредните мерки за използване на фондовете в подкрепа на малки и средни предприятия, които са особено засегнати от увеличения на цените на енергията, и на уязвими домакинства (SAFE) Министерският съвет одобри средства от бюджетите на оперативните програми за програмен период 2014-2020 г. за създаването на специални приоритетни оси в рамките на съответните програми, които да се използват за възстановяване на допустими разходи, извършени от Фонд „Сигурност на електроенергийната система“ в изпълнение на национални програми за компенсиране на небитовите крайни клиенти на електрическа енергия – за подкрепа на малки и средни предприятия, които са особено засегнати от увеличения на цените на енергията.
3	ДОПУСТИМИ ПАРТНЬОРИ	<i>Неприложимо</i>
4	ИЗИСКВАНИЯ КЪМ КАНДИДАТИТЕ И ПАРТНЬОРИТЕ <i>(ако е приложимо)</i>	Наличие на административен, финансов и оперативен капацитет за изпълнение на проектите, в съответствие с чл. 125, параграф 3, буква „г“ на Регламент (ЕС) № 1303/2013
5	ПРИМЕРНИ ДОПУСТИМИ ДЕЙНОСТИ	Възстановяване на средства за предоставени през 2022 г. компенсации на МСП във връзка с увеличените цени на електрическа енергия и отговарят на условията по т. 2.4, пар. 72 (д) от Временната рамка за мерки за държавна помощ при кризи и преход в подкрепа на икономиката след агресията на Русия срещу Украйна.
6	КАТЕГОРИИ ДОПУСТИМИ РАЗХОДИ	Предвидените разходи са в съответствие с разпоредбите на Регламент (ЕС) № 1301/2013, Регламент (ЕС) № 1303/2013, Регламент (ЕС) 2023/435 на Европейския парламент и на Съвета от 27 февруари 2023 година за изменение на Регламент (ЕС) 2021/241 във връзка с главите за REPowerEU в плановете за възстановяване и устойчивост и за изменение на регламенти (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) 2021/1060 и (ЕС) 2021/1755 и Директива 2003/87/ЕО по отношение на извънредните мерки за справяне с енергийната криза, произтичаща от въздействието на военната агресия срещу Украйна чрез използване на фондовете (ЕФРР, КФ, ЕСФ и ресурси по линия на REACT EU) в подкрепа на МСП, които са особено засегнати от увеличения на цените на енергията. Допустими са разходите предоставени на МСП, допустими съгласно изискванията по т. 2.4, пар. 72 (д) от Временната рамка за мерки за държавна помощ при кризи и преход в подкрепа на икономиката след агресията на Русия срещу Украйна, за компенсации във връзка с увеличените цени на електрическа енергия в рамките на националните Програми за компенсиране на небитови крайни клиенти на електрическа енергия, одобрени от Министерския съвет с Решение № 30/2022 г. и Решение № 534/2022 г.

7	МИНИМАЛЕН РАЗМЕР НА ПОМОЩТА (В ЛЕВА) ПО ОТДЕЛНИТЕ ПРОЕКТИ	<i>Неприложимо</i>
8	МАКСИМАЛЕН РАЗМЕР НА ПОМОЩТА (В ЛЕВА) ПО ОТДЕЛНИТЕ ПРОЕКТИ	<p>1. За конкретния бенефициент: До размера на средствата, определени в т. Бюджет на раздел I Основни параметри</p> <p>2. Максимален размер на подкрепата за МСП Максималният размер на разходите за предприятие, който следва да бъде възстановен на бенефициента, представлява реално предоставената от държавата компенсация³ за съответния период.</p>
9	СЪФИНАНСИРАНЕ ОТ СТРАНА НА БЕНЕФИЦИЕНТА <i>(ако е приложимо)</i>	<i>Неприложимо</i>
10	ДРУГО <i>(добавя се при необходимост)</i>	<p>РЕЖИМ НА ДЪРЖАВНА/МИНИМАЛНА ПОМОЩ</p> <p>1. Неприложимо по отношение на Фонд „Сигурност на електроенергийната система“, поради следното:</p> <p>Съгласно чл. 107, § 1 от Договора за функциониране на Европейския съюз (ДФЕС) „всяка помощ, предоставена от държава-членка или чрез ресурси на държава-членка, под каквато и да било форма, която нарушава или заплашва да наруши конкуренцията чрез поставяне в по-благоприятно положение на определени предприятия или производството на някои стоки, доколкото засяга търговията между държавите-членки, е несъвместима с вътрешния пазар“.</p> <p>Според постоянната съдебна практика на Съда на ЕС „Предприятие“ се определя като субект, предоставящ стоки и услуги на пазара, независимо от правния си статут и начина на финансиране.</p> <p>Конкретният бенефициент по настоящата процедура е Фонд „Сигурност на електроенергийната система“ (ФСЕС)), създаден със Закона за енергетиката (ЗЕ) и изпълняващ функции по управление на средствата за покриване на разходите за компенсации за електрическа енергия и/или природен газ по приети от Министерския съвет програми за предоставяне на компенсации, свързани с цените на електрическата енергия и/или природния газ (чл. 35б, ал. 1, т. 4 от ЗЕ).</p> <p>Средствата по настоящата операция ще се използват за възстановяване на допустими разходи, извършени от Фонд „Сигурност на електроенергийната система“ през 2022 г. в изпълнение на Национални програми за компенсиране на небитовите крайни клиенти на електрическа енергия, приети от Министерския съвет</p>

³ Изплатена съгласно двете национални програми - Програма за компенсиране на небитови крайни клиенти на електрическа енергия, одобрена с РМС № 30/2022 г. и Програма за компенсиране на небитови крайни клиенти на електрическа енергия, одобрена с РМС № 534/2022 г.

		<p>В допълнение, съгласно § 4, ал. 1 от ПЗР на Закона за държавния бюджет на Република България получените от Фонд „Сигурност на електроенергийната система“ средства от оперативните програми за програмен период 2014 – 2020 г. за възстановяване на допустими разходи, извършени в рамките на национални програми за компенсиране на небитовите крайни клиенти на електрическа енергия, ще бъдат предоставени като трансфер по бюджета на Министерството на енергетиката.</p> <p>Поради тези причини при предоставянето на финансовите средства и извършването на оценката на държавната помощ не са налице елементите „икономическо предимство” и „въздействие върху конкуренцията и търговията“, тъй като ФСЕС не осъществява дейност на пазар, на който се осъществява търговия между държави-членки. Предвид това, подпомагането не следва да се разглежда като попадащо в обхвата на чл. 107, § 1 от ДФЕС.</p> <p>2. Неприложимо по отношение на предприятията, крайни ползватели на помощта</p> <p>Доколкото по настоящата операция ще се възстановяват разходи, направени по Национални програми за 2022 г., по линия на които са били предоставяни компенсации на всички небитови потребители, вкл. МСП, средствата по тази операция също не представляват държавна помощ.</p> <p>Съгласно националните програми са компенсирани всички крайни небитови потребители, които не се ползват от регулирани цени. Така около 633 000 небитови клиенти са били обект на подкрепа, като са получавали временна компенсация за рязкото увеличение на цената на електроенергията. Въз основа на изложеното мярката не е селективна и следователно не представлява държавна помощ. Посоченото становище се потвърждава и от писмо Изх.№99-00-216/11.11.2021 г. на Министерство на финансите, според което на основание проведена кореспонденция със службите на Европейската комисия мярката не би следвало да представлява държавна помощ.</p>
III ИНДИКАТОРИ ПО ОПДУ, ОТНОСИМИ КЪМ ПРОЦЕДУРАТА		
	ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ	<p>CO01 - Производствени инвестиции: Брой предприятия, получаващи подкрепа</p> <p>CO02 - Производствени инвестиции: Брой предприятия, които получават безвъзмездни средства</p>
	ЗА РЕЗУЛТАТ	R 7-1 - Безвъзмездни средства за компенсиране на завишените цени на енергията на МСП
IV ОБОСНОВКА НА НЕОБХОДИМОСТТА ОТ ПРОЦЕДУРАТА		

Руската военна агресия срещу Украйна, наложените санкции и предприетите ответни мерки от страна на Русия, доведоха до безпрецедентно високи цени на газа и електроенергията, значително над вече високите равнища, наблюдавани в периода преди агресията.

В контекста на спешната намеса на Съюза за справяне с високите цени на енергията в резултат от агресивната война на Русия срещу Украйна, с приемането на Регламент (ЕС) 2023/435 на Европейския парламент и на Съвета от 27 февруари 2023 година се даде възможност на страните членки да предприемат целенасочени извънредни временни мерки за използване на фондовете на Кохезионната политика в подкрепа на МСП, които са особено засегнати от увеличения на цените на енергията, считано от 1 февруари 2022 г., включително, съгласно рамката на политиката на сближаване за периода 2014—2020 г., посочени в Регламент (ЕС) № 1303/2013.

Особено засегнати от увеличението на цените на енергията МСП са тези, които отговарят на условията за получаване на помощ за допълнителни разходи поради изключително големи увеличения на цените на природния газ и електроенергията съгласно Временната кризисна рамка за мерки за държавна помощ.

В България всички МСП са особено засегнати от увеличения на цените на енергията съгласно критерия за допустимост на крайните получатели, посочен в т. 2.4. от Временната рамка. Анализът на постигнатата на организирания борсов пазар на електрическа енергия в Република България средномесечна цена лв./MWh през 2022 г. спрямо тази за референтния период през 2021 г. показва, че скокът на цената е вариал между 180%-380%. Поради тази причина в рамките на националните програми са предоставени компенсации на всички небитови крайни клиенти на електрическа енергия, в т.ч. всички МСП.

В рамките на създадените за целта приоритетна ос ще се осигурява подкрепа за смекчаване на последствията от енергийната криза чрез операции, с които да се възстановят вече изплатени средства за компенсиране на МСП за увеличените им разходи за електрическа енергия за периода 01 февруари 2022 г. – 30 септември 2022 г. Средствата са изплатени в рамките на Национална мярка за компенсиране на небитовите крайни клиенти на електрическа енергия, одобрена с решение на Министерски съвет и изпълнявана от Фонд „Сигурност на електроенергийната система“.

Изпълнението на предложените мерки ще допринесе за смекчаване на последствията върху МСП от значителното увеличение на цените на енергията, причинено от военната агресия на Русия срещу Украйна.

В резултат от подкрепата по процедурата безвъзмездни средства в размер на 6 779 151 лв. (3 466 125 евро) от ЕСФ ще бъдат предоставени за възстановяване на компенсации за завишените цени на енергията на МСП.